

АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Анотація. Систематизовано джерела інформації для аналізу грошових потоків бюджетних установ. Обґрунтовано роль і особливості організації аналізу грошових потоків бюджетних установ.

Аннотация. Систематизированы источники информации для анализа денежных потоков бюджетных учреждений. Обоснована роль и особенности организации анализа денежных потоков бюджетных учреждений.

Annotation. This article systematized information sources to analyze cash flows in budgetary institutions. The role and characteristics of the analysis of cash flows in budgetary institutions were justified.

Ключові слова: аналіз, грошові кошти, бюджетна установа, грошовий потік, прогноз, аналіз грошових потоків.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що найбільш ліквідними ресурсами господарюючого суб'єкта є його грошові кошти. Розрахункові операції вимагають обґрунтованості, компетентності, передбачають ретельне планування, що неможливо здійснити без проведення аналізу грошових коштів попереднього і звітного періодів.

Проблемами аналізу грошових потоків займалися такі вчені, як: Болюх М. А., Заросило А. П., Ткаченко Є. Ю., Бугаєнко В. Г., Горбатовська Ю. Г. та ін. Але це питання потребує подальшого дослідження щодо бюджетних установ.

Метою дослідження є обґрунтування процесу руху грошових коштів, ролі та особливостей аналізу грошових потоків бюджетних установ.

Згідно зі статтею 2 Бюджетного кодексу України, бюджетна установа – це орган, установа чи організація, передбачена Конституцією України, а також установа чи організація, створена у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування, яка повністю або частково утримується за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевих бюджетів.

Аналіз – це метод дослідження, суть якого полягає в розподілі об'єкта дослідження на складові частини [1].

У світовій практиці обліку велика увага приділяється вивченню і прогнозу руху грошових коштів. Це пов'язано з тим, що проблеми з готівкою виникають через об'єктивну нерівномірність надходжень і виплат або в результаті непередбачених обставин. Якою б не була причина відсутності готівки, наслідки можуть бути дуже серйозні. Отже, грошову готівку необхідно планувати й аналізувати її рух. Найтісніше аналіз господарської діяльності пов'язаний з бухгалтерським обліком, оскільки саме система бухгалтерського обліку забезпечує збір, угруповання й обробку інформації про факти фінансово-господарської діяльності установ за звітний період, на основі якої розраховуються показники, відображені у фінансовій звітності.

Основною метою аналізу грошових коштів є виявлення причин дефіциту або надлишку грошових коштів, визначення джерел їх формування та використання [2].

Аналіз руху грошових коштів дає змогу вивчити їх динаміку, суму перевищення надходжень над витратами, розрахувати показники необхідного рівня забезпеченості, що в цілому сприяє плануванню витрат у межах отриманих цільових коштів. Він включає в себе розрахунок часу обігу грошових коштів (фінансовий цикл), аналіз грошового потоку та його прогнозування, визначення оптимального рівня грошових коштів і т. д [3].

Джерелами інформації для аналізу грошових потоків бюджетних установ є дані первинного обліку, а саме:

- видаткові та прибуткові касові ордери;
- касові та товарні чеки;
- платіжні доручення, платіжні вимоги-доручення;
- розрахункові чеки, векселі;
- проїзні документи;
- рахунки-фактури;
- акти закупівлі товарів;
- договори, угоди, контракти;

Звіт про надходження і використання коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами;

Звіт про надходження і використання коштів, отриманих за іншими джерелами власних надходжень бюджетних установ;

Звіт про надходження і використання інших надходжень спеціального фонду.

Аналіз грошових засобів проводять за даними бухгалтерської (фінансової) звітності. На перший погляд такий аналіз, як і будь-який інший розділ ретроспективного аналізу, має невисоку цінність. Однак можна навести аргументи, що підтверджують необхідність його проведення [4].

Через специфічність організаційно-правової форми бюджетних установ цілий ряд традиційних підходів до

фінансового аналізу, що використовується при аналізі діяльності комерційних організацій є непридатними при здійсненні економічного аналізу у бюджетних установах. Тому виникає необхідність пошуку шляхів адаптації методів фінансового аналізу до специфіки бюджетних установ.

Таким чином, до особливостей аналізу грошових потоків бюджетних установ відносять:

доцільність оперувати показниками виключно грошових коштів, тобто коштів у касі та на рахунках у банку;

необхідність вивчення операцій, які безпосередньо зумовлюють рух коштів;

урахування того факту, що надходження коштів забезпечують попередньо затверджені кошторисом видатки;

визначення оптимального співвідношення високоліквідних активів у структурі валюти балансу.

Таким чином, науковим результатом дослідження є обґрунтування ролі та особливостей аналізу грошових потоків бюджетних установ. Перспективою подальших наукових досліджень у даному напрямі є розробка методики коефіцієнтного аналізу грошових потоків бюджетних установ.

Наук. керівн. Мішин О. Ю.

Література: 1. Болюх М. А. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ : навч. посібн. / М. А. Болюх, А. П. Заросило. – К. : КНЕУ, 2008. – 344 с. 2. Бугаєнко В. Г. Дослідження системи інформаційного забезпечення державного фінансового аудиту діяльності бюджетних установ / В. Г. Бугаєнко // Економіст. – 2010. – № 1. – С. 24–28. 3. Яришко О. В. Фінансовий аналіз діяльності бюджетних організацій / О. В. Яришко, Є. Ю. Ткаченко // Вісник Запорізького національного університету. – 2008. – № 1(3). – С. 174–180. 4. Горбатовська Ю. Г. Регламентация обліку і аналізу доходів і видатків загального фонду бюджетних установ / Ю. Г. Горбатовська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 7–8. – С. 59–61. 5. Бюджетний Кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2010. – № 50–51. – Ст. 572. Документ 2456-17, чинний, поточна редакція від 05.01.2013 р., підстава 5496-17. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.